

«Robuste kommuner for framtida» – hva med tannhelsetjenesten?

Før påske la regjeringen frem Stortingsmelding nr. 14: «Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner». Der foreslår regjeringen å overføre det fylkeskommunale ansvaret for tannhelsetjenesten til større og mer robuste kommuner. De skriver følgende:

«Tannhelsetjenesten har grenseflater mot kommunale tjenesteområder, og det vil kunne gi god effekt å organisere og integrere allmenntannhelsetjenester med det kommunale helsefremmende og forebyggende arbeid og med helse- og omsorgstjenesten i kommunen. Organisatorisk og faglig integrering av allmenntannhelsetjenester med øvrige kommunale helse- og omsorgstjenester vil gi bedre muligheter til å ivareta det samlede tjenestebehov, spesielt overfor dem med særskilte og store hjelpebehov.»

Det heter videre at det vil være opp til den enkelte kommune om de vil samarbeide med andre kommuner om tilgjengelighet og tjenestetilbud eller om de eventuelt velger å kjøpe tjenester fra private tjenesteutøvere. Regjeringen konkluderer slik:

«Etter en samlet vurdering foreslår departementet at allmenntannhelsetjenesten, spesialisttannhelsetjenesten og fylkeskommunenes ansvar etter tannhelsetjenesteloven overføres til større og mer robuste kommuner. Det skal utredes nærmere hvordan og når implementeringen skal skje.»

NTF ser mulige fordeler, men også klare ulemper for den norske tannhelsen med en slik endring. Vi mener at det fortsatt er mange ubesvarte spørsmål, og stor usikkerhet om hvilke faktiske konsekvenser vi kan forvente med en endring. Saken er etter vår mening ikke utredet godt nok til at Stortinget bør konkludere allerede nå i vår. Dette

gjorde vi klart for kommunal- og forvaltningskomiteen under høringen på Stortinget i april.

Den norske tannhelsemodellen er en suksesshistorie. Dagens organisering, med en sterk offentlig tannhelsetjeneste og en velfungerende markedsbasert privat tannhelsetjeneste, har bidratt til å utjevne de sosiale ulikhetene i tannhelsen, ved at alle får et likeverdig tilbud. Norge har god tannlegedekning, og andelen som regelmessig oppsøker tannlege er meget høy. Alt dette har ført til at befolkningen i dag stort sett har meget god tannhelse. Men fortsatt arbeider vi for at den norske tannhelsemodellen skal bli enda bedre, gjennom en trygdeordning som omfatter flere og som treffer mer presist enn i dag.

Vi ser noen muligheter i forslaget. Samarbeidet med den kommunale helsetjenesten kan forenkles, og tannhelsetjenesten kan få en sterkere rolle i folkehelsearbeidet. De gruppene som har krav på tannhelsetjenester, har kommunene i dag allerede ansvar for på det øvrige helseområdet, og det kan være fordelene med å være på samme forvaltningsnivå som de øvrige helse-tjenestene. Likevel behandler stortingsmeldingen spørsmålet kort og helt overfladisk, og det er fortsatt svært mange ubesvarte spørsmål – spørsmål som ikke er utredet, og som vi ikke kan se i det hele tatt er vurdert.

Eksempelvis er påstanden om at «det vil kunne gi god effekt å organisere og integrere allmenntannhelsetjenester» med øvrige kommunale helse- og omsorgstjenester ikke dokumentert. Dersom vi skal gjøre endringer, må vi være sikre på at de fører til minst like god tannhelse som i dag – og aller helst enda bedre.

Hva innebærer «større og mer robuste» kommuner? Det er ennå høyst

usikkert hvordan kommunekartet vil se ut i fremtiden. Hva vil en overføring av tannhelsetjenesten til kommunene bety for tilbudet og tilgjengeligheten ute i distriktene? Det er alt i dag mange kommuner som ikke har et tilbud. Hvordan sikrer vi helhet og likeverdighet i tilbudet, når ansvaret deles mellom mange kommuner? Hvordan unngår vi en økning i administrasjon, byråkrati og samordningskostnader når ansvaret flyttes fra dagens 19 fylkesenheter til flere hundre kommuner? Hvordan vil en overføring påvirke struktur, rekruttering og tjenestekvalitet i ulike regioner? Hva blir de samlede konsekvensene, ikke minst økonomisk, dersom mange kommuner hver for seg velger å privatisere eller konkurranseutsette sine tannhelsetjenester? Hvilke kommuner skal få ansvaret for spesialisttannhelsetjenestene? Hvordan skal disse samordnes og ses i sammenheng på nasjonalt plan? Hvordan vil samarbeidet med utdanningsinstitusjonene påvirkes? Hva vil skje med de regionale odontologiske kompetansesentrene?

Spørsmålene er mange og konsekvensene er uklare. Saken er ikke utredet.

Vi har derfor foreslått at Stortinget i stedet for å beslutte at man SKAL flytte oppgaven, og utrede HVORDAN det skal gjøres, heller vedtar at det skal utredes OM tannhelseansvaret bør flyttes, og HVILKE KONSEVENSER en eventuell flytting vil få.

Det er interessant og relevant å diskutere endringer når samfunnet rundt oss endres. NTF ønsker derfor å bidra i et slikt utredningsarbeid, for å sikre at de gode resultatene av den norske tannhelsemodellen videreføres.

Camilla Hanser Stenum